

۶۱۲۲۹/۲۰۸۹۸۸

۱۴۰۲/۱۱/۱۴

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

بسمه تعالی

«با صلوات بر محمد و آل محمد»

جناب آقای دکتر قالیباف

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام، لایحه «ساماندهی پرنده‌های هدایت‌پذیر از راه دور (پهپاد) غیرنظامی» که به پیشنهاد وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، در جلسه ۱۴۰۲/۹/۲۲ هیئت وزیران به تصویب رسیده است، برای انجام تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می‌شود.

سید ابراهیم رئیسی

رئیس جمهور

رونوشت: دفتر رئیس جمهور، دفتر معاون اول رئیس جمهور، شورای نگهبان، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس جمهور، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، وزارت راه و شهرسازی، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت اطلاعات، وزارت کشور، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت ورزش و جوانان، بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت.

(س/۱۸۳۶۱۸۳۷)

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

بسمه تعالی

مقدمه توجیهی:

با عنایت به گسترش روزافزون استفاده از پهپادهای غیرنظامی در علم و فناوری، صنعت، کشاورزی و خدمات و به تبع آن افزایش فرصت‌ها و تهدیدهای این حوزه به عنوان وسیله‌ای با کاربرد دوگانه و لزوم ساماندهی امور مربوط به آنها و نیز وجود خلاءهای قانونی، لایحه زیر برای انجام تشریفات قانونی مربوط تقدیم می‌شود:

لایحه ساماندهی پرنده‌های هدایت‌پذیر از راه دور (پهپاد) غیرنظامی

ماده ۱- در این قانون، اصطلاحات زیر دارای معانی مشروح مربوط است:

۱- پهپاد: پرنده هدایت‌پذیر از راه دور.

۲- پهپاد غیرنظامی: پرنده هدایت‌پذیر از راه دوری که دارای گونه‌های زیر است:

الف- پهپاد خدماتی: پهپادی که در امور خدماتی از قبیل تصویربرداری، داده‌برداری، امداد و نجات، راه و شهرسازی، محیط زیست، زیست‌شناسی، کشاورزی، پست و ارتباطات، اکتشافات معادن، بازرسی و مهار (کنترل) خطوط آب، برق، گاز و راه آهن، مدیریت بحران و بلایای طبیعی، حفاظت فیزیکی، پایش شدآمد (ترافیک)، خدمات تجاری و حدنگاری و در شعاع محل ارائه خدمات تا ارتفاع حداکثر (۵۰۰) متر از سطح زمین مورد استفاده قرار می‌گیرد.

ب- پهپاد تفریحی - ورزشی: پهپادی که با چشم غیرمسلح قابل رؤیت بوده و در شعاع حداکثر (۱۰۰۰) متری و ارتفاع حداکثر (۱۰۰) متری بدون استفاده از سامانه ناوبری و هرگونه حساسه داده‌برداری، فعالیت می‌کند.

۳- پهپاد اسباب‌بازی: وسیله پروازی با وزن حداکثر (۲۰۰) گرم با قابلیت هدایت توسط کاربر در شعاع حداکثر (۱۰۰) متری و ارتفاع حداکثر (۵۰) متری که فاقد سامانه ناوبری و دارای دوربین تصویربرداری با حداکثر وضوح (رزولوشن) (۴۸۰) مگاپیکسل بدون سامانه ارسال همزمان تصویر با پرواز است.

تبصره- پهپادهای اسباب‌بازی از شمول این قانون مستثنی بود و ساخت و تولید، واردات، خرید و فروش، آموزش، تعمیرات، بهره‌برداری، عملیات و هدایت پهپاد اسباب‌بازی مجاز و طبق مقررات مربوط انجام می‌شود.

۴- سازمان: سازمان هواپیمایی کشوری.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

۵- مالک: شخص حقیقی و حقوقی که سند مالکیت پهباد غیرنظامی به نام وی صادر شده است.

۶- بهره‌بردار: اشخاص حقیقی و حقوقی که برای بکارگیری پهباد غیرنظامی و ارائه خدمات پروازی از سازمان مجوز دریافت کرده‌اند.

ماده ۲- وزارت اطلاعات از شمول احکام این قانون در خصوص تأمین، نظارت، بهره‌برداری، عملیات، هدایت و سایر امور مربوط به پهبادهای مورد استفاده خود مستثنی است.

ماده ۳- به منظور سیاست‌گذاری اجرایی، هماهنگی و نظارت بر حسن اجرای این قانون، شورای سیاست‌گذاری پهبادهای غیرنظامی با مسئولیت وزارت راه و شهرسازی و عضویت نمایندگان ستاد کل نیروهای مسلح، وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت اطلاعات، وزارت کشور، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رییس‌جمهور، سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و قرارگاه پدافند هوایی خاتم‌الانبیاء(ص) تشکیل می‌شود.

تبصره- دبیرخانه شورای مذکور در سازمان مستقر است.

ماده ۴- صدور پروانه فعالیت در زمینه ساخت و تولید، آموزش، تعمیرات، بهره‌برداری، صدور گواهینامه کاربر هدایت‌کننده و سند مالکیت پهبادهای غیرنظامی پس از تأیید عدم سوء پیشینه کیفری مؤثر توسط فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و استعلام امنیتی از وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بر عهده سازمان است.

تبصره- صدور پروانه موضوع این ماده در زمینه ساخت و تولید توسط سازمان، پس از اخذ تأیید ملاحظات دفاعی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح صورت می‌گیرد.

ماده ۵- ساخت و تولید انواع پهباد غیرنظامی علاوه بر رعایت ماده (۴) این قانون با اخذ مجوز تأسیس و پروانه بهره‌برداری صنعتی با رعایت ضوابط استقرار زیست‌محیطی مطابق قانون تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن مصوب ۱۳۷۹ با اصلاحات بعدی آن، از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت انجام می‌شود.

تبصره- معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رییس‌جمهور موظف است با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و جهاد کشاورزی نسبت به حمایت از بومی‌سازی و انتقال فناوری‌های نوین در تولید پهبادهای غیرنظامی اقدام نموده و با همکاری ستاد کل نیروهای مسلح، سازوکار لازم برای تبادل دانش طراحی و تولید پهباد میان بخش نظامی و غیرنظامی و شرکت‌های دانش‌بنیان را طراحی و پیاده‌سازی نماید.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

ماده ۶- واردات پهپاد غیرنظامی و قطعات مربوط به آن ممنوع است. صدور مجوز واردات در مواردی که مشابه داخلی نداشته و یا تولید داخل نیاز کشور را تأمین نمی‌کند و یا توسعه تولید دانش‌بنیان در داخل مستلزم واردات است، با تأیید سازمان و پس از تأیید عدم سوء پیشینه کیفری مؤثر توسط فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، اخذ استعلام امنیتی وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، تأیید ملاحظات دفاعی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و تأیید استانداردهای ایمنی سازمان، بر عهده سازمان است.

ماده ۷- سازمان مکلف است با هدف توسعه توانمندی‌های فناورانه بومی و حمایت از نخبگان فعال مرتبط با صنعت پهپادهای غیرنظامی، با معرفی معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس‌جمهور و تأیید عدم تولید مشابه داخلی توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، به شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان در راستای فعالیت‌های دانش‌بنیان آنها و دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی در راستای فعالیت‌های تحقیقاتی مرتبط، مجوز واردات نمونه محصول نهایی و قطعات، جهت تولید و بهره‌برداری و آزمون پرواز و عملیات اعطا نماید.

ماده ۸- مالکیت اشخاص حقیقی و حقوقی نسبت به پهپادهای غیرنظامی با رعایت این قانون مجاز است.

ماده ۹- پهپادهای غیرنظامی دارای سند مالکیت مشتمل بر شماره شناسایی یکتا، مشخصات فنی اعم از رنگ، بدنه و موتور و مشخصات هویتی مالک است. مسئولیت صدور سند مالکیت و تعیین شماره شناسایی بر عهده سازمان است.

ماده ۱۰- هرگونه تغییر در مشخصات فنی اعم از رنگ، بدنه و موتور در پهپادهای غیرنظامی صرفاً با کسب مجوز از سازمان و صدور سند جدید امکان‌پذیر است.

ماده ۱۱- سازمان مکلف است پس از بررسی و تأیید شرایط جسمی و روانی اشخاص حقیقی توسط پزشک معتمد و اخذ استعلام امنیتی از وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و طی دوره‌های آموزشی در آموزشگاه‌های دارای مجوز از سازمان نسبت به صدور گواهینامه کاربر هدایت‌کننده پهپاد غیرنظامی اقدام نماید.

ماده ۱۲- ضوابط سلامت قبل از پرواز کاربر هدایت‌کننده پهپاد غیرنظامی ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون با پیشنهاد سازمان به تصویب شورای سیاست‌گذاری موضوع ماده (۲) این قانون می‌رسد. کاربر هدایت‌کننده، موظف به رعایت ضوابط اعلامی است.

ماده ۱۳- بهره‌برداری از پهپادهای غیرنظامی و انجام عملیات پروازی صرفاً توسط اشخاص حقوقی دارای مجوز بهره‌برداری و به وسیله پهپاد غیرنظامی دارای سند مالکیت و کاربر دارای گواهینامه معتبر و ثبت و تأیید اطلاعات طرح پروازی در سامانه مربوط مجاز است.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تبصره ۱- شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران مکلف است سامانه ثبت و تأیید اطلاعات طرح پروازی مشتمل بر اطلاعات موضوع هر پرواز از جمله زمان، مبدأ و مقصد پرواز را ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون راه‌اندازی نماید. بهره‌برداری از پهپادهای غیرنظامی و انجام عملیات پرواز بدون ثبت و تأیید اطلاعات طرح پرواز ممنوع است.

تبصره ۲- به منظور یکپارچه‌سازی مدیریت مجوزهای پهپادهای غیرنظامی، سازمان مکلف است ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، نسبت به ارتقا و تکمیل درگاه مجوزهای موضوع این قانون با هماهنگی نهادهای نظامی و امنیتی اقدام نماید.

ماده ۱۴- وزارت ورزش و جوانان مکلف است با هماهنگی شورای تأمین استان و پس از اخذ تأیید سازمان، نسبت به تعیین مناطق مناسب برای بهره‌برداری پهپاد تفریحی - ورزشی اقدام نماید. انجام عملیات پروازی در این مناطق نیازمند اخذ مجوز بهره‌برداری و ثبت و تأیید اطلاعات طرح پروازی در سامانه مربوط نمی‌باشد. در استان‌های تهران و البرز، هماهنگی لازم با قرارگاه ثارالله سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به عمل می‌آید.

ماده ۱۵- ستاد کل نیروهای مسلح مکلف است با همکاری وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، وزارت اطلاعات و سایر دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، نسبت به سیاست‌گذاری اجرایی برای طراحی و تولید سامانه‌های رهگیری و مهار (کنترل) و سامانه دریافت داده پهپاد اقدام می‌نماید.

تبصره- تولیدکنندگان و واردکنندگان مکلف به رعایت ضوابط ابلاغی ستاد کل نیروهای مسلح در پهپادهای غیرنظامی می‌باشند. افراد خاطی مطابق قانون جرایم رایانه‌ای مصوب ۱۳۸۸ و اصلاحات بعدی آن مورد پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

ماده ۱۶- انجام عملیات داده‌برداری به وسیله پهپاد غیرنظامی به منظور اخذ و برداشت اطلاعات مکانی و از جمله نقشه‌برداری تصویرسنجی (فتوگرامتری) هوایی، فیزیک زمین (ژئوفیزیک) هوایی، پرتوسنجی (رادئومتری)، مغناطیس‌سنجی، پایش طیف، گرایم‌سنجی، نور (لیزر) سنجی و مادون قرمز با اخذ مجوز مربوط حسب مورد، طبق قوانین و مقررات مربوط امکان‌پذیر است.

ماده ۱۷- واردات و صادرات بدون مجوز پهپادهای غیرنظامی و کلیه ادوات و تجهیزات آنها، به عنوان کالای قاچاق محسوب شده و مرتکبین مطابق قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن مورد پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

ماده ۱۸- خرید و فروش، توزیع، حمل و نگهداری پهپاد غیرنظامی بدون سند مالکیت ممنوع بوده و ضمن توقیف، مرتکب علاوه بر ضبط به مجازات تعزیری درجه (۷) محکوم می‌شود.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تبصره ۱- اشخاص حقیقی و حقوقی دارنده پهیپاد غیرنظامی فاقد سند مالکیت موظفند با ارائه اسناد مثبت به طرف سه ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون نسبت به اخذ سند مالکیت اقدام نمایند. پس از اتمام مهلت تعیین شده پهیپادهای فاقد سند مالکیت مشمول جرایم و مجازاتهای این قانون می‌شوند.

تبصره ۲- در صورت عدم صلاحیت شخص دارنده پهیپاد غیرنظامی برای دریافت سند مالکیت، صاحب آن موظف است در ازای دریافت بهای پهیپاد، آن را به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تحویل دهد. این وزارتخانه مکلف است با اخذ نظر کارشناس رسمی دادگستری یا کارشناسان وزارت اطلاعات، بهای آن را به مالک قانونی پرداخت کند. در صورت اعتراض به نظر کارشناسی، موضوع با رعایت اصول و مقررات مربوط به محرمانگی و با هزینه متقاضی به هیئت کارشناسان رسمی دادگستری ارجاع می‌شود.

تبصره ۳- فعالان مجاز در نظام توزیع مشتمل بر تولیدکنندگان، واردکنندگان و نمایندگان آنها و اصناف دارای مجوز مرتبط از شمول این ماده مستثنی هستند.

ماده ۱۹- پرواز پهیپاد غیرنظامی بدون مجوزهای موضوع مواد (۱۳) و (۱۴) این قانون در حریم هوایی کشور ممنوع بوده و ضمن توقف و توقیف، مرتکب علاوه بر ضبط به مجازات تعزیری درجه (۶) محکوم می‌شود.

تبصره- چنانچه پرواز در مناطق دارای رده حفاظتی باشد مرتکب به حداکثر مجازات این ماده محکوم خواهد شد.

ماده ۲۰- در مواردی که پرواز برای ارتکاب جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی، موضوع فصل اول کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازاتهای بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی از قبیل خرابکاری و جاسوسی صورت گرفته باشد، مرتکب به حداکثر مجازات آن جرایم محکوم می‌شود.

ماده ۲۱- نیروهای مسلح در صورت احراز پرواز غیر مجاز پهیپادهای غیرنظامی بر فراز حریمهای نظامی دارای رده حفاظتی کشور، برابر دستورالعمل و طرحهای ابلاغی ستاد کل نیروهای مسلح و مقررات مربوط، پهیپاد غیرنظامی و کاربر را توقیف و بلافاصله مرتکب را برای طی مراحل قانونی به مراجع قضایی ذیصلاح معرفی می‌نمایند.

ماده ۲۲- ضابطین دادگستری برابر مفاد این قانون در صورت احراز پرواز غیرمجاز نسبت به توقیف پهیپاد غیرنظامی و گواهینامه کاربر اقدام و ضمن تشکیل پرونده مراتب را برای طی مراحل قانونی به مرجع ذیصلاح قضایی معرفی می‌نمایند.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

ماده ۲۳- در صورت مفقودی، سرقت و یا وقوع حادثه برای پهباد غیرنظامی، مالک یا بهره‌بردار حسب مورد مکلف است مراتب را بلافاصله به فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران گزارش نماید.

تبصره ۱- فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است گزارش‌های مفقودی و سرقت را بلافاصله به وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اعلام نماید.

تبصره ۲- عدم اعلام مالک یا بهره‌بردار حسب مورد از ارائه گزارش موضوع این ماده موجب توقیف سند مالکیت یا مجوز بهره‌برداری حسب مورد به مدت حداکثر شش ماه می‌شود.

ماده ۲۴- مالک، بهره‌بردار یا کاربر حسب مورد مسئول ورود و جبران هرگونه خسارت مادی و معنوی از ناحیه پهباد غیرنظامی به افراد، اموال عمومی و خصوصی و ورود به حریم خصوصی افراد است.

ماده ۲۵- کلیه مالکین یا بهره‌برداران حسب مورد قبل از انجام پرواز با پهباد غیرنظامی، مکلف به تنظیم قرارداد بیمه مسئولیت مدنی نسبت به اشخاص ثالث با شرکت‌های بیمه‌گر معتبر هستند.

تبصره- بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است سازوکار اجرای این ماده را برای تصویب در مراجع قانونی ذی‌ربط ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون فراهم نماید.

ماده ۲۶- سازمان‌های کشوری و لشکری مکلفند در مأموریت‌های محوله در خصوص اجرای مواد (۲۱) و (۲۲) این قانون، کارکنان خود را تحت پوشش بیمه مسئولیت مدنی در قبال اشخاص ثالث قرار دهند.

ماده ۲۷- آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن آن، توسط شورای سیاست‌گذاری موضوع ماده (۲) این قانون پیشنهاد و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

رئیس جمهور

وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح